

Aleksandra Podhorodecka (Prezes Honorowy PMS, wieloletnia redaktor naczelna czasopism PMS) i dr Marcin Lutomierski.

Fot. Małgorzata Lasocka

Marcin Lutomierski

Polska Macierz Szkolna

7 maja br. w Londynie, w radosnej atmosferze koronacji króla Karola, odbyła się ważna i miła uroczystość polskiej emigracji i Polonii, z udziałem delegacji władz angielskich. W Polskim Ośrodku Społeczno-Kulturalnym przy King Street (Hammersmith) świętowano jubileusz 70-lecia Polskiej Macierzy Szkolnej w Wielkiej Brytanii.

Obchody tej rocznicy zainicjowano już w lutym. Wydarzenia 7 maja rozpoczęły się od mszy świętej w kościele polskim pw. św. Andrzeja Boboli – w in-

tencji powierników, pracowników Polskiej Macierzy Szkolnej i nauczycieli polonijnych. Następnie odbyło się uroczyste otwarcie wystawy *Polska Macierz Szkolna – wczoraj i dziś. 1953–2023*. Po odśpiewaniu hymnów narodowych Wielkiej Brytanii i Polski nastąpiły okolicznościowe przemowy: prezes Polskiej Macierzy Szkolnej Elżbiety Barrass oraz konsula generalnego Mateusza Stąsiewka. Część artystyczną jubileuszowej akademii zapewnili: śpiewający harcerze, tańczący krakowiaka uczniowie Polskiej Szkoły Przedmiotów Ojczystych im. Matki Boskiej Często-

Występ najmłodszych uczniów.

Fot. Marcin Lutomierski

chowskiej (Devonia), Max Bednarz z Polskiej Szkoły Przedmiotów Ojczystych im. Ignacego Jana Paderewskiego i Polskiej Szkoły Muzycznej im. Andrzeja Panufnika wykonujący fantazję-impromptu Fryderyka Chopina, a także Chór PSPO im. I. J. Paderewskiego pod batutą Mikołaja Lisiaka. Część naukową akademii stanowił wykład piszącego te słowa¹ pt. *Publikacje Polskiej Macierzy Szkolnej wobec problemów edukacji literackiej na obczyźnie (do roku 1990)*. Ważnymi punktami programu uroczystości były liczne podziękowania, a także wręczenie Medalii Komisji Edukacji Narodowej i Złotych Odznak PMS. Całość zakończył toast na cześć Polskiej Macierzy Szkolnej.

Istniejąca nieprzerwanie od 70 lat Polska Macierz Szkolna jest instytucją charytatywną, która wspiera nauczanie języka polskiego i kultury polskiej dzieci mieszkających w Wielkiej Brytanii². Realizując ten cel, zrzesza szkoły w różnych miastach, przygotowuje uczniów do egzaminów z języka polskiego, wydaje książki i czasopisma (m.in. „Dziatwa” i „Ra-

zem Młodzi Przyjaciele”), organizuje konferencje i szkolenia dla nauczycieli oraz różnego typu konkursy adresowane do dzieci i młodzieży (literackie, plastyczne, recytatorskie), a także prowadzi księgarnię. „Obecnie zrzesza ponad 130 polskich szkół sobotnich w Anglii, Walii, Irlandii Północnej i Szkocji” (<https://polskamacierz.org/pl/>). Wśród założycieli PMS Zagranicą³ byli działacze emigracji niepodległościowej na czele z gen. Władysławem Andersem. Dla tej zasłużonej instytucji pracowało i pracuje wielu emigracyjnych twórców kultury i edukacji, a jej bogaty i różnorodny dorobek wciąż się powiększa i odpowiada na wyzwania płynące z obecności dużej liczby Polaków w Wielkiej Brytanii.

Dr Marcin Lutomierski — pracownik Wydawnictwa Naukowego UMK, współpracownik Wydziału Humanistycznego UMK

¹ Serdecznie dziękuję Prezes Polskiej Macierzy Szkolnej Elżbiecie Barrass za zaproszenie do wzięcia udziału w Akademii. Od 2021 r. mam przyjemność współpracować z PMS.

² Współpracuje też z podobnymi organizacjami w innych krajach osiedlenia Polaków.

³ Przez pewien czas funkcjonowała taka nazwa; miała ona nawiązywać do krajowej organizacji, istniejącej w latach 1905–1939.

NAUKA • BADANIA • KULTURA

GŁOS UCZELNI

CZASOPISMO UNIwersYTETU MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

O zwierzętach i lekarzach weterynarii

s. 8–11

Demokracja (wy)rachowana

s. 22–28

Dieta w upalne dni

s. 40–42

Aleksander Fredro: szkic do portretu

s. 46–48

UNIwersYTET
MIKOŁAJA KOPERNIKA
W TORUNIU